

Til
Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

08. januar 2013

HØRINGSUTTALELSE om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

Deres ref: 10/5024 ME/M2 LaB:elt

Det vises til høringsnotat datert 22. november 2012. Departementet ber her om synspunkter på tre forslag til endringer i forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier (en mer plattformnøytral pressestøtte). Dette gjelder:

- Forslag om å åpne for at løssalgsmidier skal kunne motta produksjonstilskudd.
- Forslag om innføring av maksimalt støttetak på 40 millioner kroner.
- Forslag om å innføre en avkortning av støtte for medier med god lønnsomhet.

Forslagene kommer som følge av den høringsrunden som ble gjennomført våren 2012, da hele forskriften om produksjonstilskudd var på høring.

Amedia ønsker med dette å avgi følgende uttalelse:

På generelt grunnlag viser vi til den høringsuttalelsen konsernet avga om saken 25. mai 2012.

Amedia AS er et mediekonsern som har hovedvekten av sin virksomhet i det lokale mediemarkedet. Konsernet eier 36 lokale dagsaviser og 30 lokale fådagere aviser. Samtlige aviser har utgivelser både på papir og digitalt. I tillegg utgir vi en rekke gratisaviser og driver flere frittstående nettsteder.

26 av Amedias aviser mottar produksjonstilskudd på samlet 47,5 millioner kroner (2012).

Generelt

Produksjonsstøtten er ett av tre sentrale virkemidler i den statlige mediepolitikken. Sammen med de øvrige virkemidlene – fritaket for merverdiavgift og kringkastingslisensen – skal det bidra til å sikre utgivelsen av et mangfold av frie og uavhengige medier som gir publikum tilgang til relevant informasjon av høy kvalitet. Målet om mangfold er også nedfelt i Medieeierskapsloven.

Amedia mener at det er en indre sammenheng mellom de ulike ordningene og at de derfor må vurderes i sammenheng med hverandre. På ulike måter balanserer virkemidlene hverandre. For mediebransjen samlet sett er de generelle virkemidlene som sikrer gode rammebetingelser av avgjørende betydning.

Om produksjonsstøtten

Produksjonsstøtten er et særskilt virkemiddel som har til hensikt å ivareta spesielle interesser som enkeltmedier har. Støtten vil kunne korrigere for uheldige markedsmessige utslag og supplere de øvrige generelle virkemidlene.

Amedia mener at produksjonsstøtten som sådan er et viktig og nødvendig virkemiddel i pressepolitikken. Erfaringer viser at dagens system har bidratt til å opprettholde et stort mangfold av titler.

Amedia er opptatt av at produksjonsstøtten videreføres og innrettes på en måte som sikrer en best mulig måloppnåelse.

Amedia støtter et plattformnøytralt regelverk for produksjonstilskuddet. Vi mener dette er et godt bidrag til at det enkelte medium som omfattes av ordningen, kan klare å utvikle og omstille seg i tråd med endrede markedsforutsetninger og krav fra det lesende publikum.

Samtidig ønsker Amedia å poengtere at det må være et mål for den statlige mediepolitikken at flest mulig medier skal klare seg uten en slik direkte økonomisk støtte som produksjonstilskuddet representerer. Målet er ikke at flest mulig aviser skal motta produksjonstilskudd, men at ordningen omfatter færrest mulig aviser.

I den grad andre generelle ordninger, som momsritaket, vil kunne ivareta de mediepolitiske målene på en god måte for hele bransjen, er det å foretrekke at mediepolitikken benytter seg av slike ordninger framfor å bygge ut ordninger som retter seg mot spesielle deler av avis- eller mediemarkedet. Produksjonsstøtten er i sitt vesen et tillegg til de generelle ordningene, og må ikke utvikles til å skulle erstatte de generelle ordninger vi som nyhetsmediene samlet sett er omfattet av.

Om produksjonstilskudd til løssalgaviser

Departementet foreslår i høringsnotatet at regelen om at en støttemottaker må selge «minst halvparten av sitt godkjente netto-opplag gjennom abonnement», skal tas ut av

forskriften om produksjonstilskudd. Bakgrunnen for forslaget er uttalelser fra Dagbladet og forhold knyttet til Dagbladets opplagsutvikling.

Dagens mediemangfold består av både små og store medievirksomheter, med ulik profil og ulike målgrupper. Mangfoldet omfatter både aviser som mottar produksjonstilskudd og aviser som ikke gjør det.

Amedia har sympati for det synspunktet forslaget bygger på, nemlig at salgs- og distribusjonsform ikke skal være noe avgjørende kriterium for om en avis vil kunne søke om produksjonstilskudd eller ikke. Vi er derimot ikke rede til å ta endelig stilling til den prinsipielle utvidelsen av produksjonsstøtteordningen basert på det foreliggende materiale. Materialet er mangelfullt og gir ikke grunnlag til å ta stilling til konsekvensene av en nyinnretning av produksjonsstøtten.

Amedia savner en bredere konsekvensutredning av det fremlagte forslaget, og vil oppfordre departementet til å gjennomføre en slik utredning før en utvidelse finner sted.

Amedia vil peke på at åpningen for å innlemme en løssalgsavis som Dagbladet i ordningen i realiteten representerer en betydelig utvidelse. Forslaget har potensial i seg til å endre ordningens karakter – og til å gi en negativ effekt for det grunnprinsippet denne særordningen bygger på, nemlig at det skal bidra til å opprettholde et betydelig mangfold av titler. Vi har derfor behov for å vite mer om de økonomiske og konkurransemessige konsekvenser for så vel øvrige støttemottakere som andre medieaktører dersom ordningen utvides som foreslått.

Dersom en ny stor aktør, som vil kunne være berettiget til en støtte i størrelsesorden 40 millioner kroner, trer inn i ordningen, betyr det i realiteten at de øvrige støttemottakerne vil få redusert sin støtte med om lag 15 prosent i gjennomsnitt, gitt at den samlede produksjonsstøtten beholdes på dagens nivå.

Vi mener at departementet må utrede konsekvensene for mediemangfoldet og kvalitetsjournalistikken i lys av en slik mulig effekt av forslaget. Departementet må, etter vårt syn, godtgjøre at det fremlagte forslaget ikke vil stå i motstrid til ordningens formål og vise hvilke eventuelle avbøtende tiltak som vil bli iverksatt for å unngå dette.

Videre savner vi en vurdering av hvorvidt en utvidelse av produksjonstilskuddet til å gjelde Dagbladet vil slå ut i et nytt støttesystem, der 10 prosent av den samlede støtten skal fordeles, basert på støttemottakernes oppslutning i form av antall unike brukere av digitalt formidlet gratis innhold.

Vi frykter at hele fornyelsen av produksjonstilskuddet, som en slik plattformnøytralitet representerer, vil bli undergravet dersom en ny stor aktør, som vil kunne være berettiget

til hovedtyngden av den «digitale støttepotten», trer inn i ordningen. I tillegg vil dette kunne representere en konkurransevridning overfor ikke-støtteberettigede medieaktører. Dagbladet er landets tredje største aktør i det digitale markedet. Mediehuset har, så langt vi kan se, en høyere digital oppslutning enn den samlede digitale oppslutningen til alle andre mottakere av produksjonstilskudd.

I uke 52-2012 hadde Dagbladet 721.000 daglige unike brukere (kilde: TNS Gallup). Dette er 10 ganger mer enn den sterkeste av alle dagens støttmottakere hadde (72.000 for Bergensavisen), og mer enn 20 ganger større oppslutning enn den samlede digitale oppslutningen til de tre avisene Dagsavisen, Vårt Land og Nationen (32.500 daglige unike brukere til sammen). Det incitamentet til digital transformasjon som ordningen er ment å skulle ivareta, vil i praksis forsvinne dersom en av landets ledende digitale medieaktør skulle tre inn i ordningen uten at den tilpasses en slik ny situasjon.

Amedia mener at produksjonsstøtten ideelt sett bør være åpen for alle medier/aviser som er del av det mangfoldige mediebildet, uavhengig av salgs- og distribusjonsform, og vil støtte et slikt prinsipp nedfelt i forskrift, dersom en konsekvensutredning vil vise at en utvidelse ikke vil ha negative utilsiktede konsekvenser og/eller dersom departementet samtidig kan legge fram forslag til avbøtende tiltak som kan oppveie eventuelle negative utslag av forslaget.

Om støttetak på 40 millioner kroner

Av høringsnotatet går det fram at departementet har vurdert ulike modeller for et støttetak og konkludert med at et fast kronebeløp er den beste løsningen. Departementet står derfor fast på sitt opprinnelige forslag fra våren 2012 om at det maksimale støttebeløpet bør settes til 40 millioner kroner.

Amedia støtter prinsippet om at det innføres et støttetak, og støtter også forslaget om at taket defineres som et bestemt årlig kronebeløp.

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på en justeringsmekanisme for støttetaket:

Amedia er ikke umiddelbart enig med departementet i at støttetaket skal være et beløp som skal ligge fast i mange år framover. Vi kan ikke se at tilsvarende ordninger i Sverige er relevante for norske forhold, idet vår ordning med produksjonsstøtte avviker fra den svenske og andre lands ordninger og derfor må vurderes på selvstendig og fritt grunnlag. Vi finner det mest naturlig at støttetaket derfor justeres i tråd med den samme prosentvise utviklingen av det samlede støttebeløpet. Dette vil kunne gi en forutsigbarhet og en trygghet for de aktører som vil bli berørt av et støttetak, samtidig som det vil sikre at de mediepolitiske målene produksjonsstøtten samlet sett har, ikke blir gradvis svekket.

Om avkortning av støtte til medier med god lønnsomhet.

Departementet foreslår at de avisene som mottar produksjonstilskudd vil kunne få avkortet sitt tilskudd, dersom avisen oppnår et driftsresultat på 10 prosent eller mer, i form av at tilskuddet avkortes tilsvarende verdien av det overskytende driftsresultatet.

Amedia har ingen innvendinger mot en slik mekanisme og deler departementets vurderinger av behovet for en slik avkortningsordning.

Amedia vil på nytt benytte anledningen til å etterlyse en endring av utbytteforbudet som fortsatt eksisterer i forskriften for produksjonsstøtten. Vi mener at utbytteforbudet representerer en betydelig hemsko for de støtteberettigede avisene. Det hindrer avisene i å kunne få investorer/eiere som er villig til å satse på avisene og bidra med risikokapital som kan hjelpe avisene i den digitale transformasjonen og for å sikre trygge og gode økonomiske rammebetingelser.

Etter vårt syn er det ingen grunn til at avisbransjen skal behandles anderledes enn andre bransjer som også er mottakere av offentlig støtte.

Den foreslåtte avkortningen av støtten til medier med god lønnsomhet burde være et tilstrekkelig virkemiddel. Vi ber derfor på nytt om at utbytteforbudet fjernes fra forskriften, slik bransjen gjentatte ganger har foreslått. Vi viser for øvrig til det høringssvar MBL har avgitt i denne forbindelse.

Med vennlig hilsen

Glenn Veiby
Konsernsjef Amedia

Stig Finslo
Konserndirektør utgiverspørsmål